

Lieta C-786/19

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2019. gada 23. oktobris

Iesniedzējtiesa:

Finanzgericht Köln (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 22. februāris

Prasītāja:

The North of England P & I Association Ltd., vienlaicīgi kā *Marine Shipping Mutual Insurance Company* tiesību pārņēmēja

Atbildētāja:

Bundeszentralamt für Steuern

Pamatlietas priekšmets

Apdrošināšanas nodoklis jūras kuģu apdrošināšanas gadījumā – Kuģi, kas Vācijā reģistrēti Kuģu reģistrā, bet brauc zem citas valsts karoga – Atbilstoši valsts tiesību aktiem paredzētā pienākuma maksāt nodokļus piesaiste tikai reģistrācijai reģistrā – Saderība ar Direktīvu 88/357

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Savienības tiesību interpretācija, LESD 267. pants

Prejudiciālais jautājums

Vai, nosakot riska dalībvalsti, Direktīvas 88/357/EEK 2. panta d) punkta otrais ievilkums, to skatot kopā ar 25. panta 1. punkta pirmo teikuma daļu, vai attiecīgi Direktīvas 92/49/EEK 46. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka risku seguma gadījumā saistībā ar jūras kuģa ekspluatāciju tā ir valsts, kuras teritorijā jūras

kuģis ir reģistrēts oficiālā reģistrā īpašumtiesību apliecināšanas nolūkā, vai arī tā ir valsts, ar kuras karogu jūras kuģis kuģo?

Atbilstošās starptautisko tiesību normas

Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencija (turpmāk tekstā – “JTK”), 1982. gada 10. decembris, konkrēti – 91. un 94. pants

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Padomes Otrā Direktīva 88/357/EEK (1988. gada 22. jūnijs) par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz tiešo apdrošināšanu, kas nav dzīvības apdrošināšana, par noteikumiem pakalpojumu sniegšanas brīvības efektīvākai izmantošanai un par grozījumiem Direktīvā 73/239/EEK, konkrēti – 2. panta d) punkta otrais ievilkums, to skatot kopā ar 25. panta 1. punktu

Padomes Direktīva 92/49/EEK (1992. gada 18. jūnijs) par normatīvo un administratīvo aktu koordinēšanu attiecībā uz tiešo apdrošināšanu, kas nav dzīvības apdrošināšana, ar kuru groza Direktīvu 73/239/EEK un Direktīvu 88/357/EEK (Trešā nedzīvības apdrošināšanas direktīva), konkrēti – 46. panta 2. punkts

Atbilstošās valsts tiesību normas

Versicherungsteuergesetz [Likums par apdrošināšanas iemaksu aplikšanu ar nodokli] 1996. gada 10. janvāra grozījumu redakcijā (turpmāk tekstā – “*VersStG* 1996”), konkrēti – 1. panta 2. punkta otrā teikuma 2. apakšpunkts

Īss pamatlīstas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Prasītāja ir Lielbritānijā reģistrēts apdrošinātājs un piedāvā jūras apdrošināšanas pakalpojumus visā pasaulē. Tā turklāt ir *Marine Shipping Mutual Insurance Company Limited (MSMI)* tiesību pārņēmēja. Prasītāja vai attiecīgi *MSMI* pret riskiem ir apdrošinājušas daudzus jūras kuģus, kuri atrodas tādu sabiedrību ar ierobežotu atbildību īpašumā, kas ir dibinātas saskaņā ar Vācijas tiesību normām. Attiecīgajiem jūras kuģiem ir piešķirts tā sauktais SJO numurs (SJO = Starptautiskā Jūrnieceības organizācija), un tie ir reģistrēti *Amtsgericht Hamburg* [Hamburgas pirmās instances tiesas] (Vācija) Kuģu reģistrā.
- 2 Prasītāja, pamatojoties uz šiem apdrošināšanas līgumiem, iekasēja apdrošināšanas prēmijas. Vācijas apdrošināšanas nodoklis šajā sakarā netika samaksāts.
- 3 Vācijas *Bundesamt für Seeschifffahrt und Hydrographie* [Federālā jūrnieceības un hidrogrāfijas aģentūra] izsniedza atļauju, ka attiecīgie kuģi (Vācijas) federālā karoga vietā drīkst kuģot ar citas valsts karogu, konkrēti – ar Libērijas vai attiecīgi

Maltas karogu (tā sauktā kuģa karoga maiņa). Kuģa karoga maiņas laikā jūras kuģi palika reģistrēti Vācijas Kuģu reģistrā.

- 4 Atbildētāja prasītājam izdeva izlīdzināšanas rēķinu par apdrošināšanas nodokļa samaksu par iekasētajām prēmijām. Prasītāja iesniedzējtiesā cēla prasību pēc tam, kad tās iesniegtā sūdzība par šo izlīdzināšanas rēķinu tika noraidīta.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 5 Prasītāja izvirza argumentu, ka saskaņā ar Savienības tiesību aktu prasībām, kas ietvertas Direktīvas 88/357 2. panta d) punkta otrajā ievilkumā, lai lokalizētu tiesības aplikt ar nodokli, esot jāņem vērā tikai transportlīdzekļa reģistrācija dalībai satiksmē. Kuģu gadījumā reģistrācijas valsts esot valsts, ar kuras karogu kuģis esot tiesīgs kuģot, jo karoga valsts nosakot kvalitātes standartus kuģiem, kas kuģo ar tās karogu, un tādējādi tā esot atbildīga par kuģa radīto risku.
- 6 Atbildētāja iebilst, ka Vācijas likumdevējs *VersStG* 1996 1. panta 2. punkta otrā teikuma 2. apakšpunktā par piesaistes faktoru visa veida transportlīdzekļu apdrošināšanas līgumu aplikšanai ar nodokli nav noteicis piederību karoga valstij, bet gan reģistrāciju (vietējā) reģistrā (šajā gadījumā – Kuģu reģistrā) un atšķirības zīmes esamību (šajā gadījumā – SJO numura esamību). Nekādas nozīmes neesot līdztekus esošai kuģa papildus reģistrācijai, piemēram, ārvalsts karogu reģistrā.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

Par tiesisko situāciju atbilstoši valsts tiesību normām

- 7 Pamatojoties uz valsts tiesību aktiem, prasība būtu jānoraida, jo ir izpildīti visi nosacījumi prasītājas iekasētās apdrošināšanas prēmijas aplikšanai ar nodokli. Saskaņā ar *VersStG* 1996 1. panta 2. punkta otrā teikuma 2. apakšpunktu pienākums maksāt nodokli, tostarp, ir atkarīgs no tā, “ka transportlīdzeklis šī likuma darbības jomā ir jāreģistrē oficiālā vai oficiāli atzītā reģistrā un tam piešķir atšķirības zīmi”. Abi nosacījumi izskatāmajā lietā ir izpildīti. Turpretim nav nozīmes tam, kurā valstī kuģiem ir “reģistrācija” dalībai jūras satiksmē.
- 8 Kuģa karoga maiņa nemaina apdrošināšanas pienākumu, jo arī šādā gadījumā saglabājas reģistrācija Vācijas Kuģu reģistrā. Turklāt, ja kuģis ir reģistrēts ārvalsts karogu reģistrā, nav izpildīts nosacījums par reģistrāciju vietējā reģistrā (“šī likuma darbības jomā”).
- 9 Šī interpretācija atbilst Vācijas likumdevēja nolūkam un *VersStG* 1996 pieņemšanas vēsturei. Lai gan sākotnējā likumprojektā bija paredzēts, ka par piesaistes faktoru tiks izvēlēta reģistrācija dalībai satiksmē, pēc apspriešanās ar Eiropas Komisiju un pēc saskaņošanas ar pārējo dalībvalstu ekspertiem par piesaistes faktoriem galu galā tika izvēlēta reģistrācija reģistrā un atšķirības zīme. Šīs izmaiņas tika pamatotas ar to, ka Direktīvas 88/357 vācu valodas versija

būtiski atšķiroties no citu Savienības oficiālo valodu versijām. Likumprojekta materiālos šajā ziņā ir norādīts: “Skaidras nošķiršanas mērķim turpmāk – atbilstoši citās Eiropas Kopienas valstīs paredzētajiem tiesiskajiem regulējumiem – par atsaucē faktoru jāizmanto nevis reģistrācija dalībai satiksmē, bet gan reģistrācija oficiālā reģistrā (piemēram, transportlīdzekļu reģistrā, Kuģu reģistrā).”

Par tiesisko situāciju atbilstoši Savienības tiesību normām

- 10 Tomēr iesniedzējtiesa šaubās, vai valsts tiesību situācija atbilst Savienības tiesību normām, it īpaši tādēļ, ka tādā gadījumā aplikšana ar nodokli ir iespējama gan dalībvalstī, kurā kuģis reģistrēts Kuģu reģistrā, gan dalībvalstī, kurā kuģis reģistrēts dalībai satiksmē vai attiecīgi karoga valstī.
- 11 Savienības tiesību aktos (Direktīvas 88/357 25. panta 1. punkts vai attiecīgi Direktīvas 92/49 46. panta 2. punkts) tiesības aplikēt ar nodokli ir paredzētas riska dalībvalstij. Saskaņā ar Direktīvas 88/357 2. panta d) punkta otro ievilkumu ar to saprot “reģistrācijas dalībvalsti”, ja apdrošināšana attiecas uz jebkura veida transportlīdzekļiem. Tomēr šajos noteikumos nav ietverta jēdziena “reģistrācijas dalībvalsts” definīcija.
- 12 Reģistrācijas dalībvalsts varētu būt valsts, atbilstoši kuras tiesību aktiem transportlīdzeklis ir reģistrēts dalībai satiksmē. Tādējādi attiecībā uz jūras kuģiem reģistrācijas dalībvalsts var būt valsts, kura nosaka tiesību normas jūras kuģu ekspluatācijai jūras satiksmē un līdz ar to paredz pamatnosacījumus jūras kuģu izmantošanai. Ņemot vērā transportlīdzekļu ekspluatācijas radīto vispārīgo risku, reģistrācijas dalībai satiksmē kritērijs varētu būt piemērots arī tam, lai apdrošināšanas mērķiem skaidri ģeogrāfiski lokalizētu transportlīdzekļa radīto risku.
- 13 Arī JTK normas varētu liecināt par labu reģistrācijas dalībvalsts izvēlei par piesaistes faktoru. Saskaņā ar JTK 91. panta 1. punktu kuģiem ir tās valsts piederība, ar kuras karogu tiem ir tiesības kuģot. Saskaņā ar JTK 94. panta 1. punktu katra valsts efektīvi realizē jurisdikciju un kontroli pār kuģiem, kas kuģo ar tās karogu. Katra valsts attiecībā uz kuģiem, kas kuģo ar tās karogu, veic tādus pasākumus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu jūras drošību (skat. JTK 94. panta 3. punktu).
- 14 Vēl ir jāņem vērā, ka Direktīvas 88/357 citās valodu versijās (piemēram, angļu un itāļu valodas versijās) atšķirībā no vācu valodas versijas 2. panta d) punkta otrajā ievilkumā nav runa par reģistrācijas dalībvalsti attiecībā uz dalību satiksmē, bet gan par dalībvalsti, kurā ir veikta reģistrācija reģistrā.
- 15 Arī atbilstoši Tiesas judikatūrai attiecībā uz Direktīvas 88/357 2. panta d) punkta otrā ievilkuma interpretāciju šaubas rada tas, vai neatkarīgi no transportlīdzekļa varbūtējas reģistrācijas dalībai satiksmē par piesaistes faktoru var izmantot tikai reģistrāciju reģistrā.

- 16 Tā, piemēram, no vienas puses, no Tiesas judikatūras (spriedumi, 2001. gada 14. jūnijs, C-191/99, *Kvaerner*, EU:C:2001:332, un 2019. gada 17. janvāris, C-74/18, A., EU:C:2019:33, 29. punkts) izriet, ka, lai noskaidrotu jautājumu par to, kura ir riska dalībvalsts, un tādējādi noteiktu, kurai valstij ir tiesības aplikt ar nodokli, būtu jāizmanto konkrēti un materiāli, nevis juridiski kritēriji, kā arī, ka katram ar apdrošināto risku saistītajam apdrošinātajam objektam vajadzētu atbilst konkrētam elementam, kas ļautu to lokalizēt noteiktā dalībvalstī (skat. spriedumu, 2001. gada 14. jūnijs, C-191/99, *Kvaerner*, [EU:C:2001:332], 44. punkts).
- 17 No otras puses, Tiesa norāda, ka riska dalībvalsts ir reģistrācijas dalībvalsts arī tad, ja tā nav dalībvalsts, kurā transportlīdzeklis tiek izmantots (skat. spriedumu, 2001. gada 14. jūnijs, C-191/99, *Kvaerner*, EU:C:2001:332, 45. punkts).
- 18 Turklāt Tiesa (spriedumi, 2001. gada 14. jūnijs, C-191/99, *Kvaerner*, EU:C:2001:332, 46. punkts, un 2019. gada 17. janvāris, C-74/18, A., EU:C:2019:33, 30. punkts) ir precizējusi, ka Direktīvas 88/357 2. panta d) punkta ceturtā ievilkuma, kas ir plašāks par 2. panta d) punkta no pirmā līdz trešajam ievilkumam reglamentētajiem īpašajiem gadījumiem, mērķis “tostarp esot paredzēt atsauces tiesisko regulējumu tās vietas noteikšanai, kurā pastāv ar uzņēmējdarbību saistītais risks, ja šis risks nav īpaši saistīts ar ēku, transportlīdzekli vai ceļojumu. Lai šo mērķi sasniegtu, tiek ņemta vērā tās darbības veikšanas vieta, kuras risks tiek apdrošināts ar līgumu.”